

nr da muncii actorului măcar același spațiu cit acordă sportului..."). *Luni, marți, miercuri...* este o carte care ne introduce în intimitatea spirituală a unei insolite personalități. Stilul, deseori paremiologic („Nu cred că zorul de a te impune e neapărat rodnic... Din cauza nerăbdării, Orfeu a pierdut-o pe Euridice"... „intrasе în aristocrația puterii, dar nu în cea a harului, căștigase autoritatea, dar își pierduse talentul"), dă volumului un farmec limpede, inimitabil.

Paul Tutungiu

„Istoria Teatrului Național din Craiova”

Apare, în sfârșit, după mai multe încercări nefinalizate, o „Istorie a Teatrului Național din Craiova”, rod al colaborării istorio-grafilor Claudia Dimiu, Florea Firan, Al. Fîrrescu, C. Gheorghiu, Medea Ionescu, Ion Pătrașcu, Ion Schintee. S-au fructificat excelente contribuții documentare (mai ales din „Arhivele Olteniei” 1922—1943), s-au investit fonduri arhivistice... Dar această operă se datorează mai ales Muzeului Teatrului Național din Craiova, unde se conservă documentele cele mai prețioase privind trecutul teatral al orașului.

Cartea este pasionantă sub raportul informației, sistematizînd pentru prima dată un material factic bogat. După opinia noastră, meritul de căpătii al lucrării, în bibliografia de specialitate, este, însă, periodizarea.

Scrînd istoria unei instituții de cultură, autorii au delimitat fazele evoluției ei în funcție de contextul istoric. Se dezbate chestiunea începuturilor teatrului craiovean; din hățișul controverselor, autorilor li se pare mai plauzibilă teza cruditudii Florin Tornea privind înghițirea trupei profesioniste la 1848. Costache Caragiale, Costache Mihăileanu, apoi Teodor Teodorini, sînt fondatorii. Cu ultimul, se încheie etapa pionieratului; în 1880—1900, Societatea dramatică din Craiova consolidează trupa și repertoriul național. Între 1900 și 1910, teatrul străbate o perioadă de evis-faliment, provocat de politicianismul local.

Providențial este directoratul lui Emil Gîrleanu (după 1911); cu primul război mondial în sfârșit o epocă de realizări. În anii interbelici, teatrul craiovean, ca și celelalte Naționale din țară, cunoaște un suflu înnoitor, dar și confuzii de tot felul. În ce privește deceniile teatrale de după Eliberare, ele sînt tratate astfel: 1944—1955 (1955 — centenarul directoratului lui Teodorini) și 1955—1975 (se sărhătorește 125 de ani de Teatru Național).

Lucrarea nu insistă suficient asupra generațiilor de actori. Fiecare perioadă și-a avut corifeii ei, a căror personalitate și-a pus pecetea asupra trupei. Dacă, în primele decenii de existență, colectivul craiovean, pe lângă cititorii citați, este onorat să-i numere printre membrii săi pe Costache Dimitriade, pe surorile Stavrescu, pe Ion Thănăsescu, în anii de după Legea teatrelor (1877) se ridică Maria Petrescu, Al. Dem. Dan, Ion Livescu. Începutul de secol este marcat de C. Radovici și de R. Bulfinski. Pînă la primul război mondial, deși tineri, se impun Remus Comăneanu, Coco Demetrescu, Ștefan Braborescu. Între cele două războaie, are loc „explozia” unei generații devenite celebre — Margot Boteanu, Mihalache Ionescu, Ovidiu Rocoș, Teodor Păunescu, soții Dordea etc. Iar în anii noștri, atît de prețuitele serii de actori ce slujesc cu înaltă conștiință scena teatrului din Valahia mică...

De asemenea, ar fi fost, poate, nimerit ca dramaturgia produsă în Oltenia și promovată pe scena craioveană să constituie un capitol distinct; desigur, referirile la această problemă sînt numeroase, dar lipsesc concluziile privind contribuția dramaturgilor locali la dramaturgia națională. Ar fi fost utilă, mai cu seamă pentru istoriografi, și o cronologie a repertoriului craiovean, de la origini pînă azi.

Toate aceste observații nu umbresc însă convingerea că monografia discutată este o operă serioasă, de referință, un model de restituire obiectivă a istoriei unei instituții teatrale.

Ionuț Niculescu